

Katowice, dnia 10 lutego 2026 r.

INFORMACJA Nr 8s/2025/EW

w sprawie tąpnięcia i wypadku zbiorowego (1 wypadek śmiertelny oraz 8 wypadków powodujących czasową niezdolność do pracy), spowodowanych wstrząsem górotworu o energii $1,0 \times 10^6$ J, zaistniałym w dniu 11 sierpnia 2025 r., o godzinie 21²⁶, w Jastrzębskiej Spółce Węglowej SA KWK „Knurów-Szczygłowice” Ruch „Knurów” w Knurowie.

Tąpnięcie oraz wypadek zbiorowy zaistniały w chodniku 32a w pokładzie 405/3.

Pokład 405/3 o miąższości od 3,0 do 4,2 m zaliczony został do I stopnia zagrożenia tapaniami, klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego, II kategorii zagrożenia metanowego i I stopnia zagrożenia wodnego. W stropie pokładu 405/3 zalegają naprzemianległe warstwy mułowca i iłowca o łącznej grubości 26 m i wytrzymałości na ściskanie R_c do 43,43 MPa, a następnie zroby pokładu 405/1. W spągu zalegają naprzemianległe warstwy mułowca i piaskowca o łącznej grubości około 8,0 m i wytrzymałości na ściskanie R_c do 38,38 MPa.

Chodnik 32a o wysokości 4,0 m, szerokości 6,1 m i nachyleniu około 7°o drażony był równolegle do zrobów zlikwidowanej ściany 31 z pozostawieniem płotu węglowego o grubości 5 m. Drażenie prowadzono kombajnem chodnikowym typu R-150 w obudowie typu ŁPCBor 11/V36 z rozstawem odrzwi co 0,8 m, stabilizowanej 12 rozporami rurowymi. Opinkę wyrobiska na całym obwodzie stanowiła siatka okładzinowa zgrzewana. Wyrobisko przewietrzane było wentylacją odrębną kombinowaną z zastosowaniem instalacji odpylającej typu BSA 800/45/U. Powietrze w ilości 650 m³/min dostarczane było do przodka lutniociągiem tłoczącym z lutni elastycznych Ø 1000 z zabudowaną lutnią wirową typu VT-800M. Urobek odstawiany był podajnikiem taśmowym typu PDT-SIGMA 800 oraz dwoma przenośnikami taśmowymi typu Gwarek 1000/1200/Knurów. Rejon drażonego chodnika zabezpieczony został urządzeniami gazometrii automatycznej. Roboty prowadził oddział GRP2-K.

Do dnia 11 sierpnia 2025 r. chodnik 32a w pokładzie 405/3 wydrażono na długości 617,5 m.

W dniu 11 sierpnia 2025 na zmianie C rozpoczynającej się o godzinie 18⁰⁰ sztygar zmianowy oddziału GRP2-K skierował do robót związanych z dalszym drażeniem chodnika 9 pracowników.

W trakcie prowadzenia robót o godzinie 21²⁶ zaistniał wstrząs górotworu o energii $E = 6,9 \times 10^5$ J (energia wstrząsu została zweryfikowana przez Główny Instytut Górnictwa - Państwowy Instytut Badawczy w Katowicach do energii $1,0 \times 10^6$ J). Ognisko wstrząsu

zostało zlokalizowane około 40 m za frontem ściany 14 i 40 m powyżej chodnika 14b w pokładzie 407/1.

Wstrząs spowodował tąpnięcie w chodniku 32a. Na odcinku około 100 m licząc od czoła przodka, obudowa po stronie ociosu południowo-wschodniego została zdeformowana, szerokość wyrobiska została zmniejszona do 3,2 m, a spąg został wypiętrzony maksymalnie do 0,7 m. Trasa przenośnika taśmowego Gwarek 1000/1200/Knurów nr 2 wraz ze stacją zwrotną, podajnik taśmowy PDT-SIGMA 800 oraz kombajn chodnikowy R-150 zostały przemieszczone w kierunku północno-zachodniego ociosu. Lutniociąg przewietrzający przodek został zniszczony, co uniemożliwiało prawidłowe przewietrzanie przodka. Ponadto doszło do gwałtownego wydzielenia się metanu i wzrostu jego zawartości maksymalnie do 73% w przodku, łącznie do wyrobiska wydzieliło się około 2500 m³ metanu.

W rejonie ściany 14 wstrząs nie spowodował żadnych skutków.

Skutkami tąpnięcia zostało objętych 9 pracowników. Zostali oni poprzewracani, a jeden z nich został dociśnięty do ociosu przemieszczonym podajnikiem taśmowym PDT Sigma. Współpracownicy podjęli bezskuteczną próbę uwolnienia poszkodowanego, a w związku ze wzrostem stężeń metanu wycofali się bez użycia aparatów ucieczkowych do opływowego prądu powietrza. O godzinie 21⁵⁰ dyspozytor ruchu zakładu górniczego rozpoczął akcję ratowniczą, wyznaczył strefę zagrożenia oraz skierował do akcji 2 zastępy ratownicze. Prowadzenie akcji ratowniczej o godzinie 22²⁸ przejął Kierownik Ruchu Zakładu Górniczego (KRZG), który powołał sztab akcji oraz skierował następnych 8 zastępów ratowniczych do akcji ratowniczej. Z zagrożonej strefy 51 pracowników wycofało się o własnych siłach. Po wyjeździe na powierzchnię lekarz stwierdził obrażenia u ośmiu pracowników, którzy wycofali się z chodnika 32a. Wszyscy poszkodowani pracownicy zostali przewiezieni do szpitali. Akcja ratownicza polegała na przywróceniu wentylacji lutniowej i dotarciu do poszkodowanego pracownika. Zastęp ratowniczy dotarł do poszkodowanego, który nie dawał oznak życia, w dniu 12 sierpnia 2025 r. o godzinie 18²⁸. Po uwolnieniu poszkodowanego i przetransportowaniu go do bazy lekarz o godzinie 20⁰⁸ stwierdził jego zgon. Kierownik akcji ratowniczej zakończył prowadzenie akcji w dniu 12 sierpnia o godzinie 20²¹, po zabezpieczeniu dojścia do chodnika 32a w pokładzie 405/3 i chodników przyścianowych ściany 14 w pokładzie 407/1.

Akcja ratownicza nadzorowana była przez Okręgowy Urząd Górniczy w Rybniku przy współudziale Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach.

Przyczyną tąpnięcia był samoistny wstrząs górotworu o energii $1,0 \times 10^6$ J, zaistniały na skutek nagłego rozładowania się energii sprężystej skumulowanej w górotworze.

Przyczyną wypadku zbiorowego był wypływ metanu i utworzenie się atmosfery niezdatnej do oddychania oraz dynamiczne oddziaływanie na poszkodowanych skutków tąpnięcia, spowodowanego samoistnym wstrząsem górotworu o energii $1,0 \times 10^6$ J.

Wpływ na stan zagrożenia tąpnięciami w rejonie chodnika 32a w pokładzie 405/3 miały:

1. **głębokość prowadzonych robót górniczych wynosząca około 1030 m,**
2. **niekorzystny rozkład naprężeń w górotworze otaczającym rejon chodnika 32a, w związku z istniejącymi krawędziami eksploatacji w pokładach wyżej zalegających.**

W związku z tąpnięciem oraz wypadkiem zbiorowym Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku wydał decyzje:

1. W dniu 12 sierpnia 2025 r. nakazał:

- ustalić szczegółowe zasady kontroli i oceny stanu zagrożeń w rejonie zaistniałego wstrząsu oraz warunki umożliwiające bezpieczne przeprowadzenie kontroli wyrobisk w rejonie ściany 14 w pokładzie 407/1 oraz chodnika 32a w pokładzie 405/3, w oparciu o opinię zespołu ds. rozpoznawania i zwalczania zagrożeń w składzie poszerzonym o specjalistów,
- po zakończeniu akcji ratowniczej zabezpieczyć dojścia do rejonu ściany 14 (chodnika 14a i chodnika 14b) w pokładzie 407/1 oraz chodnika 32a w pokładzie 405/3 do czasu przeprowadzenia oględzin wyrobisk.

2. W dniu 13 sierpnia 2025 r. po przeprowadzonych oględzinach ściany 14 w pokładzie 407/1 oraz chodnika 32a w pokładzie 405/3 nakazał:

- wyłączyć z sieci wentylacyjnej zakładu górniczego chodnik 32a w pokładzie 405/3, na warunkach ustalonych przez kierownika ruchu zakładu górniczego na podstawie opinii kopalnianego zespołu ds. rozpoznawania i zwalczania zagrożeń w ruchu zakładu górniczego w składzie poszerzonym o specjalistów. Do czasu wyizolowania chodnika zabezpieczyć dojście do niego.
- ustalić warunki ponownego uruchomienia ściany 14 w pokładzie 407/1 w oparciu o opinię kopalnianego zespołu ds. rozpoznawania i zwalczania zagrożeń w ruchu zakładu górniczego w składzie poszerzonym o specjalistów.

Informację opracowano na podstawie danych z Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku.